

CO SI PAMATUJI ZE SVÉHO DĚTSTVÍ

Narodila jsem se mamince úřednici a tatínkovi právníkovi jako jejich druhé dítě. Tím prvním dítětem byl můj o pár let starší bratr Pavel, který stejně jako já projevoval určité umělecké sklony a stejně jako já dodnes z těchto sklonů poměrně spokojeně žije.

Nejpozději okolo čtvrtého roku vašeho života okolí pozná, že máte hudební talent. I já jsem jako holčička tančila návštěvám na hudbu pouštěnou z rádia nebo z gramofonu. Strýčkové a tetičky mě tak vydatně chválili, že časem ve mně zažehli touhu být tanečnicí. Naštěstí se poměrně brzy ukázalo, že moje pohybové nadání je pouze průměrné a že tanec bych měla používat spíš jako výraz čiré radosti z hudby nebo ze života, na živobytí že to nebude.

Po několika hodinách baletu, které mi rodiče dopřáli, museli sami uznat, že v tomto oboru nemám šanci. Na hodinách se scházely éterické dívenky, samá ruka samá noha, mezi kterými jsem já coby holčička s lehkou nadváhou vypadala jako u dětí tehdy oblíbený ruský bohatýr Ilja Muromec. Byla jsem nejen tlustá holčička, navíc jsem měla i trochu křivé nožky. V rodině se tradovalo, že jedna z prvních vět, které jsem uměla odříkat, byla:

„Jmenuji se Petruška a mám nožičky do ó.“

Můj tatínek, jinak doktor práv, byl totiž šprýmař a tuhle větu mě naučil. Nožičky se později, už bez plínek, celkem srovnaly, ale stejně dodnes nechápu, jak mu mohla moje maminka něco takového dovolit. Je pravda, že moje chudinka maminka měla dost starostí sama se sebou, protože byla těžce nemocná, měla vrozenou nedo-

mykavost srdečních chlopní a taky na tuto chorobu, když mi bylo devět let, zemřela. Tatínek sice psal na jednu kliniku v Sovětském svazu, kde už měli s podobnými operacemi značné úspěchy, zda by se maminky neujali, jenomže naši tehdejší takřka rodní bratři ho zklamali, protože mu, myslím, ani neodpověděli. Brzy nato se stala tato operace i u nás zcela běžnou, moje maminka to už ale bohužel nestihla.

Tatínek, levicový intelektuál a lektor marxistické ekonomie, tehdy na své sovětské bratry trochu zanevřel. Bohužel ne dost na to, aby především mému staršímu bratrovi Pavlovi nekazil jinošská léta občasnými ideologickými přednáškami. Můj bratr se mu náležitě odměňoval tím, že poslouchal Radio Luxembourg, nosil dlouhé vlasy a kytičkované kalhoty. Z vlastní vůle se přihlásil na angličtinu, i když mu otec vysvětloval, že do pěti let se světovým jazykem stane přece ruština, tak co s prohnitou angličtinou. Později se bratr stal velmi proslulým zpěvákem bigbeatové skupiny *Donald* a myslím, že byl jedním z mála tehdejších bigbítáků, který přesně věděl, o čem on a Mick Jagger zpívají.

V té době jsem už i já zpívala ostošest, vyhrávala jsem školní soutěže s tendenčním repertoárem typu *Oj cvjetot kalina v pole u ručja*. To byla mimochodem velmi krásná píseň, a pokud byl požadavek zpívat písně dvě, tak jsem to ještě dorazila další srdcervoucí písní *Kačena divoká*, kterou, pokud to nevíte, střelec střelí do boka, a když v závěru písně se maminka kačena loučí se svými dětmi, tak už je to tak smutný, že bych se kolikrát byla rozplakala i já, kdybych ale nemusela právě zpívat. Jen málo komisí vydrželo takový nápor dojetí, a když mi nedali cenu první, tak určitě druhou.

Pamětníci tvrdí, že jsem měla velice jistý a zvonivý hlásek, a ten mi zůstal. I když bych ho v pozdějších letech tak ráda vyměnila za trochu chrapotu Marty Kubišové nebo Jitky Zelenkové. Nechci se vymlouvat, ale mám dojem, že to byl jeden z hlavních důvodů, proč jsem posléze sáhla po cigaretě, a flámování jsem považovala za jednu z dalších možností, jak přijít k zajímavějšímu hlasu. O ten jsem pak později opravdu málem přišla, ale nikoli kvůli špatné životospřávě, ale působením špatné učitelky zpěvu na Státní konzervatoři. O tom ale později.

Ráda bych se totiž ještě zmínila o mojí druhé mamince, která si mého tatínka, toho času vdovce se dvěma dětmi, odhodlala vzít.

Když se seznámili v jedné pražské tramvaji, kde maminka dělala průvodčí, byla velmi hezká a o patnáct let mladší než můj otec, který byl ale celkem uznávaný švihák. Když jí představil nás, dva nebohé sirotky, tak bylo z její strany rozhodnuto. V tu dobu se už nějaký čas tatínek o nás staral sám a přes jeho veškerou snahu to asi bylo trochu znát. Zvláště já jsem prý ve srolovaných podkolenkách a s účesem zastřiženým podle kastrolu byla velmi dojemná. Navíc moje budoucí maminka měla za sebou otřesnou událost, kdy v německém lágru při porodu přišla o holčičku, takže jí přišlo setkání se mnou trochu osudové.

Životopis Haničky, jak mojí mamince číslo dvě celá rodina říká, je natolik zajímavý, že se ho pokusím alespoň ve zkratce vylíčit. Kdyby šlo o povídku, mohla by být nazvaná: Kterak se z paní vinárníkové stala tramvajačka. Řekla bych, že když můj tatínek poprvé v tramvaji hodil po Haničce okem, jistě se domníval, že má před sebou sličnou proletářku. Později se ale musel smířit s tím, že má

doma zatvrzelou reakcionářku, kterou se mu přes veškerou snahu nepodařilo přesvědčit o výhodách komunismu, stejně jako se mu to nedařilo u mnichů, ke kterým ho do klášterů jeho strana coby lektora vysílala. Můj tatínek měl prostě smůlu a zřejmě nikdy nepoznal, co je to mít radost z dobře odvedené práce.

Hanička měla víc než smůlu, protože společně s manželem vlastnila v šestačtyřicátém roce vinárnu v Rumburku a nezbylo jí, než nechat vinárnu vinárnou a prchat přes hranice s kufry a s miminem Vašíkem v náručí. Následovaly lágry a zdánlivě šťastné zakotvení v Jižní Americe, přesněji v Sao Paulu. Všechno konečně vypadalo moc pěkně, malý Vašík rostl, moje budoucí maminka měla dobré místo v cukrárně, jejíž majitelka byla rozhodnuta Haničce vše odkázat, protože neměla žádné dědice a svou zaměstnankyni měla opravdu ráda.

Teď přichází moment, který je pro mě dodnes naprosto nepochopitelný a který se jmenuje „ochromující stesk po domově“. Je to něco, čemu může porozumět asi jenom emigrant. Byl tu, pravda, ještě jeden důvod, který vedl Haničku k tomu, že se šla informovat na československou ambasádu o tom, jaké vyhlídky by ji čekaly po návratu v Čechách – totiž alkoholismus, kterému propadl její manžel. To byl jistě silný impulz k tomu vyřešit radikálním návratem domů hroznou rodinnou situaci. Pro ty, kteří pamatují padesátá léta u nás, to ale stejně k pochopení není. Všechno dostalo spád, když ambasáda milou Haničku ujistila, že se svými znalostmi jazyků snadno získá nějakou práci třeba v aerolinkách nebo v cestovním ruchu, který – jak my víme – ale v té době stejně moc neruchal. Takže už to zkrátíme.

Manžel zůstal v Jižní Americe, kde se pak skutečně upil k smrti, a Hanička dostala v Praze místo průvodčí v tramvaji, kde si člověk cizích jazyků přece taky užije. K šeredné uniformě nafasovala ještě jednoho stálého estébáka, který ji měl za úkol přemluvit, aby si šla

za zajímavou úplatu sednout na bar do Jalty, kde by později v intimních chvílích mohla tahat informace z cizinců.

Jak jsem řekla, Hanička byla fešanda a z pohledu režimu by se k profesi sexuální informátorky ohromně hodila. Když už z toho byla chudinka celá na nervy, osud jí nabídl elegantního právníka a přes něj i mého bratra Pavla a samozřejmě i mne, za což jsem dodnes osudu vděčná, protože takovou „macechu“ bych všem polosirotkům opravdu přála. Ohledně mého zdravého vývoje v podstatě navázala na to, co mi vštěpovala moje maminka Libuše, včetně rozvíjení mého hudebního nadání. Po určité pauze mi opět někdo připomínal, že se zuby čistí každý den a že se musím každé ráno učesat, což byly věci, které jsme s bratrem pod sníženým dohledem tatínka s radostí opomíjeli.

Začala se ze mě klubat docela úhledná holčička a okolí si mě konečně přestalo plést s klukem. Pilně jsem chodila do hodin piana i zpěvu a o mém budoucím povolání už bylo vlastně rozhodnuto. Vyhnulo se mi i nebezpečí, že bych byla „objevena“ příliš brzo, což se stává dětem z uměleckých rodin, kde se předpokládá, že potomek půjde ve šlápějích svých rodičů. Publikum totiž odmítá odpustit dětským hvězdičkám, že dospěly a že se z roztomilé malé holčičky stala zpívající žena. Hodně o tom asi ví třeba taková Darina Rolincová, která tento handicap podle mne překonávala hodně dlouho. I když z ní vyrostla vynikající a pohybově nadaná zpěvačka, milí diváci tesknili po holčičce s medvídkem v náručí a bez druhotných ženských znaků. Jako další příklad by se dala uvést i všestranná Lucie Vondráčková, které léta zbytečně prodlužovala stín její slavná teta Helena.

Mým jediným slavným příbuzným byl herec Vlastimil Brodský, což naštěstí nikdo nevěděl v době, kdy jsem si zahrála Saxanu ve filmu *Dívka na koštěti*. Tím jsem se vyhnula podezření, že jsem protekční dítě. Můj bratranec Vlasta, tehdy se mu ještě neříkalo Bróďa, mě pochopitelně dost ovlivnil v mém rozhodnutí stát se umělkyní, protože byl celou naší rodinou velmi obdivován a navíc s mým tatínkem byli velcí kamarádi. Oba náruživě hráli tenis, měli smysl pro humor a oba se považovali za znalce a ctitele hezkých žen. Společně dokonce objevili moji maminku Libuši v jedné kavárně, kde Vlasta dodával mému tatínkovi odvalu, aby ji šel, jak se dnes říká, sbalit. Povedlo se, a tak dcera pana řídícího z menšího města se nakonec za perspektivního právníka provdala a natrvalo s ním zakotvila v matičce Praze.

 ŽEHLIT KRAJKY, TO JE PRÁCE

(J. South/P. Černocká)

*Žehlit krajky, to je práce
Nejsem levná, žádná láce
Všechny ženský hlavu ztrácej
V městě zejtra že je bál*

*Říkám zákaznicím stálým
Žádnej spěch, nebo to spálím
I když s žehličkou to válím
Sem tam malér už se stal*

*Hory prádla sotva zvládám
Kdy to skončí v duchu hádám
Pilně na hromadu skládám
I když nosí to sem dál*

*Až dluhy splatím do halíře
Dám tady sbohem v dobrý víře
Že v městě potkám velký zvíře
Chlápka, co by o mě stál*

*Možná že bude na tom bále
Až já se projdu po lokále
Oči vypadnou mu málem
Takovou ještě nepoznal*